

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การดำเนินการทดลอง
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพุทธรังสีพิบูล อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2549 ที่มาจากครอบครัวไม่สมบูรณ์ จำนวน 177 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพุทธรังสีพิบูล อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2549 ที่มาจากครอบครัวไม่สมบูรณ์ มีคะแนนความภาคภูมิใจต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 16 คน โดยมีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 สํารวจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยตรวจสอบข้อมูลจากระเบียนประวัติของนักเรียน

2.2 ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มาจากครอบครัวไม่สมบูรณ์ ทำแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

2.3 นำแบบสอบถามมาให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้วเรียงคะแนนจากสูงที่สุดไปต่ำสุดและคัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนความภาคภูมิใจในตนเองต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา ซึ่งมีคะแนนความภาคภูมิใจในตนเองตั้งแต่ 159-223 คะแนน จำนวน 43 คน

2.4 จากนั้นสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลอง ได้นักเรียนที่เข้าร่วมการทดลอง ทั้งหมดเป็นจำนวน 16 คน จึงสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน โดยให้กลุ่มควบคุมเรียนตามปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง
 - โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเองตามแนวคิดของ โปป (Pope, 1988)

1.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง โดยดัดแปลงมาจากแบบสอบถาม The Five-Scale Test of Self-Esteem for Children ที่สร้างขึ้นโดย Pope (1988, pp. 148-154) โดยเปรียบเทียบความสอดคล้องกับทฤษฎี นิยามศัพท์เฉพาะ และวัตถุประสงค์ในการวิจัย จากนั้นนำเสนอประธาน และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา และความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

1.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว มาหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

- 1.3.1 รองศาสตราจารย์ ดร.มร. สมพร สุทัศนีย์
- 1.3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรินทร์ สุทธิชาติพิย
- 1.3.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ระพีพันธ์ ฉายวิมล

โดยตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาและความสอดคล้องกับทฤษฎี นิยามศัพท์เฉพาะ และวัตถุประสงค์ในการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเองไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีคุณสมบัติเหมือนกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มาจากครอบครัวไม่สมบูรณ์ โรงเรียนเบญจมราชูทิศราชภัฏ 2 จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 50 คน จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการ

ของครอนบัก Cronbach' Alpha Coefficient ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .20-.70 และได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94

ลักษณะของแบบสอบถาม

ลักษณะของแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเองเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีทั้งหมด 74 ข้อ ลักษณะข้อคำถามมีทั้งลักษณะข้อคำถามเชิงบวก และข้อคำถามเชิงลบ ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเอง 5 ด้าน คือ

1. ด้านมุมมองรวม แบ่งเป็น 5 องค์ประกอบ มีทั้งหมด 24 ข้อ ดังนี้

- 1.1 ความรู้สึกเป็นคนสำคัญ ได้แก่ ข้อ 1, 10, 15, 61
- 1.2 ความรู้สึกเป็นคนน่าสนใจ ได้แก่ ข้อ 27, 37, 48
- 1.3 ความรู้สึกเป็นคนดี ได้แก่ ข้อ 2, 32, 64
- 1.4 ความรู้สึกเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง ได้แก่ ข้อ 6, 19, 20, 28, 54, 57, 63, 68, 72

- 1.5 ความรู้สึกพึงพอใจเกี่ยวกับความเป็นตัวเอง ได้แก่ ข้อ 22, 38, 43, 49, 70

2. ด้านการศึกษา แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ มีทั้งหมด 15 ข้อ ดังนี้

- 2.1 ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองในฐานะนักเรียน ได้แก่ ข้อ 3, 11, 23, 33, 39, 65, 74
- 2.2 ความรู้สึกพึงพอใจเกี่ยวกับผลการเรียนของตนเองโดยถูกกำหนดจาก พ่อแม่ ครู และเพื่อน ได้แก่ ข้อ 16, 29, 44, 45, 50, 55, 56, 69

3. ด้านภาพลักษณ์ แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ มีทั้งหมด 6 ข้อ ดังนี้

- 3.1 ความรู้สึกพึงพอใจเกี่ยวกับบุคลิกภาพโดยรวมของตนเอง ได้แก่ ข้อ 4, 17, 36
- 3.2 ความรู้สึกพึงพอใจเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตา ได้แก่ ข้อ 7, 24, 34

4. ด้านครอบครัว แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ มีทั้งหมด 15 ข้อ ดังนี้

- 4.1 ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในฐานะสมาชิกในครอบครัว ได้แก่ ข้อ 5, 8, 12, 25, 30, 40, 41, 53, 58
- 4.2 ความรู้สึกเป็นที่รักและภาคภูมิใจของคนในครอบครัว ได้แก่ ข้อ 18, 35, 46, 51, 66, 71

5. ด้านสังคม แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ มีทั้งหมด 14 ข้อ ดังนี้

- 5.1 ความรู้สึกได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ได้แก่ ข้อ 9, 13, 42, 47, 52, 60
- 5.2 ความสามารถในการผูกมิตรกับผู้อื่น ได้แก่ ข้อ 14, 21, 26, 31, 59, 62, 67, 73

ข้อคำถามเชิงบวก มีทั้งหมด 48 ข้อ ได้แก่

ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 21, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 32, 35, 36, 37, 38, 41, 42, 45, 47, 48, 50, 51, 52, 55, 56, 58, 60, 62, 64, 65, 67, 69, 70, 71, 73

ข้อคำถามเชิงลบ มีทั้งหมด 26 ข้อ ได้แก่

ข้อ 10, 14, 19, 20, 22, 23, 28, 31, 33, 34, 39, 40, 43, 44, 46, 49, 53, 54, 57, 59, 61, 63, 66, 68, 72, 74

ตัวอย่าง แบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งมีทั้งหมด 5 ช่อง คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย, น้อยที่สุด คำตอบของนักเรียนไม่มีถูกหรือผิด เพียงแต่ตอบตามความรู้สึกที่แท้จริง ซึ่งเป็นความรู้สึกของตัวเองไม่ใช่ความรู้สึกที่คนอื่นคิดว่านักเรียนควรจะรู้สึก โปรดตอบคำถามทุกข้อ เพราะถ้าขาดข้อใดข้อหนึ่งไปแบบสอบถามนี้จะใช้ไม่ได้ทันที คำตอบของนักเรียนจะเก็บไว้เป็นความลับและไม่มีผลต่อคะแนนสอบแต่ประการใด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความรู้สึก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	ฉันพอใจในผลงานที่ฉันทำที่โรงเรียน...					
00	เพื่อนๆ ภูมิใจให้ฉันสอนการบ้านเป็นประจำ.....					
000	ทุกคนที่บ้านเอาใจใส่ฉันเป็นอย่างดี.....					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อคำถามเชิงบวก

มากที่สุด = 5 คะแนน
 มาก = 4 คะแนน
 ปานกลาง = 3 คะแนน
 น้อย = 2 คะแนน
 น้อยที่สุด = 1 คะแนน

ข้อคำถามเชิงลบ

มากที่สุด = 1 คะแนน
 มาก = 2 คะแนน
 ปานกลาง = 3 คะแนน
 น้อย = 4 คะแนน
 น้อยที่สุด = 5 คะแนน

2. โปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม ความภาคภูมิใจในตนเอง เพื่อเป็นแนวทางกำหนดขั้นตอนการสร้างโปรแกรมให้เหมาะสมกับปัญหาและผู้รับคำปรึกษา

2.2 สร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม ที่เชื่อว่าอารมณ์ เหตุผลและพฤติกรรมของบุคคลมีความสัมพันธ์กัน โดยที่ความคิดและการรับรู้ต่อสภาพการณ์ต่าง ๆ เป็นตัวก่อให้เกิดความรู้สึกซึ่งส่งผลต่อการกระทำของบุคคล ซึ่งบุคคลทุกคนมีกรอบความคิดและการรับรู้ที่ต่างกัน ความทุกข์ใจที่เกิดขึ้นมาจากการวางเงื่อนไขให้ตนเองรู้สึกไม่สบายใจหรือมีปัญหา โดยเกิดจากความคิดความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล ทำให้เกิดอารมณ์และพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมตามมา เมื่อมนุษย์ใช้ความคิดอย่างสมเหตุสมผลจะนำไปสู่การกระทำที่มีประสิทธิภาพได้

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างโปรแกรมการทดลองตรงตามหลักการ ขั้นตอนของทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

- รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร ฉัตรสุกกุล
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์
- รองศาสตราจารย์ ดร. มรว. สมพร สุทัศนีย์

ซึ่งมีคุณวุฒิทางจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ตรวจในเรื่องความสอดคล้องกับหลักการ ขั้นตอนของทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม และผู้วิจัยนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3 นำโปรแกรมที่สร้างไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” จังหวัดชลบุรี ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 คน เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปใช้ในการทดลอง ซึ่งเมื่อนำไปทดลองใช้แล้วผลปรากฏว่าไม่พบข้อบกพร่องแต่ประการใด

2.4 ผู้วิจัยนำโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม ที่ปรับปรุงแล้วไปดำเนินการวิจัยต่อไป

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research Design) เพื่อศึกษาถึงผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรมต่อความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มาจากครอบครัวไม่สมบูรณ์ จำนวน 16 คน

โดยดำเนินการวิจัยแบบมีกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มและกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม โดยทดสอบระยะ
ก่อนการทดลอง ทดสอบในระยะหลังการทดลอง และทดสอบในระยะติดตามผล (Randomized
Control Group Pretest-Posttest Follow-up Design)

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง	ติดตามผล
RE	T1	X	T2	T3
RC	T1	~X	T2	T3

RE แทน กลุ่มทดลอง

RC แทน กลุ่มควบคุม

T1 แทน ระยะก่อนการทดลอง

T2 แทน ระยะหลังการทดลอง

T3 แทน ระยะติดตามผล

X แทน กลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์
และพฤติกรรม

~X แทน กลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล
อารมณ์ และพฤติกรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นตอนเตรียมการ นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการ
โรงเรียนพุทธีรังสีพิบูล อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ขั้นตอนการทดลอง แบ่งเป็น 4 ระยะ คือ

2.1 ระยะก่อนการทดลอง คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยสำรวจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น ที่มาจากครอบครัวไม่สมบูรณ์ จากนั้นให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง
นำคะแนนมาหาค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ แล้วนำมาพิจารณาเฉพาะผู้ที่ได้คะแนนความภาคภูมิใจในตนเอง
ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จากนั้นสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลอง แล้วจึง
สุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 8 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 8 คน

2.2 ระยะทดลอง ดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรมกับกลุ่มทดลอง ใช้เวลาในการทดลอง 13 ครั้ง เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ กับ 1 วัน สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที สถานที่ทดลอง คือ ห้องให้คำปรึกษา โรงเรียน พุทธิรังสีพิบูล ตั้งแต่วันที่ 29 พฤษภาคม - 9 กรกฎาคม 2549

2.3 ระยะหลังการทดลอง ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ตอบแบบสอบถาม ความภาคภูมิใจในตนเอง

2.4 ระยะติดตามผล เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้วเป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ คือ วันที่ 6 สิงหาคม 2549 ผู้วิจัยได้นัดหมายให้นักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาทำแบบสอบถาม ความภาคภูมิใจในตนเอง เพื่อเป็นการติดตามผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปร ระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (Repeated – Measures Analysis of Variance: One between – Subjects Variable and within-Subjects Variable) (Howell, 1997, p. 58; Hpwel, 1999, p. 357) และตรวจสอบความถูกต้องของการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นโดยภาษา Q Basic รุ่น 4.50 ของรองศาสตราจารย์ ดร. ไพรัตน์ วงษ์นาม อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและ ผลิตการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และเมื่อพบความแตกต่างทำการทดสอบ ความแตกต่างด้วยวิธีทดสอบรายคู่แบบ นิวแมนคูลส์ (Newman-Keuls Prodnre)